Skarbøvik barnehage

Ålesund kommune

Årsplan

2026/2027

En barnehage for alle, som har fokus på leik og vennskap

Innhold

Formålet med barnehagen sin årsplan 4

Årsplanen sin funksjon 4

Barnehagen sitt samfunnsmandat 5

Organisering av de kommunale barnehagene i Ålesund 6

Skarbøvika barnehage 7

Barnehagen vår 7

Personale, avdelinger og dagsrytme 8

Faglig støtte 9

Diverse informasjon 10

Visjon og verdier 12

Barnehagen sitt innhold 14

Trygt og godt psykosoialt barnehagemiljø 16

Barnehagen sine satsingsområder 18

Slik jobber vi med de ulike fagområdene og satsingsområdene 19

Barns rett til medvirkning 22

Samarbeid mellom hjem og barnehagen 23

Samarbeid mellom barnehagen og andre aktører 25

Taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt 25

Overganger 26

Tilvenning i barnehagen 26

Overganger i barnehagen 27

Overgangen mellom barnehage og skole 27

Barnehagen som pedagogisk virksomhet **29**
Planlegging 29
Vurdering 30
Dokumentasjon 31
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte 32
Arbeidsmåtene til barnehagen **34**
Progresjon 34
Barnehagens fagområder **36**
Kommunikasjon, språk og tekst 36
Kropp, bevegelse, mat og helse 36
Kunst, kultur og kreativitet 36
Natur, miljø og teknologi 36
Mengde, rom og form 37
Etikk, religion og filosofi 37
Nærmiljø og samfunn 37
Årshjul for Skarbøvik barnehage **38**
BARNEHAGERUTE 2026-2027 ..... **39**
Kilder **40**

Formålet med barnehagen sin årsplan

Årsplanen er et arbeidsverktøy for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.
(innhold og oppgaver, 2017, s. 37)

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der innholdet skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i Barnehageloven og i Rammeplanen. Med utgangspunkt i Rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.
Det utarbeides en årsplan for hvert barnehageår i hver barnehage. Årsplanen publiseres på nett og sendes ut digitalt til alle foreldre og foresatte når den er fastsatt. Årsplanen ligger til grunn for videre arbeid med planer for kortere og lengre tidsrom, og for ulike barnegrupper ved behov.

Årsplanen sin funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Årsplanen synliggjør barnehagens tolkning og realisering av rammeplanen.
- Den gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

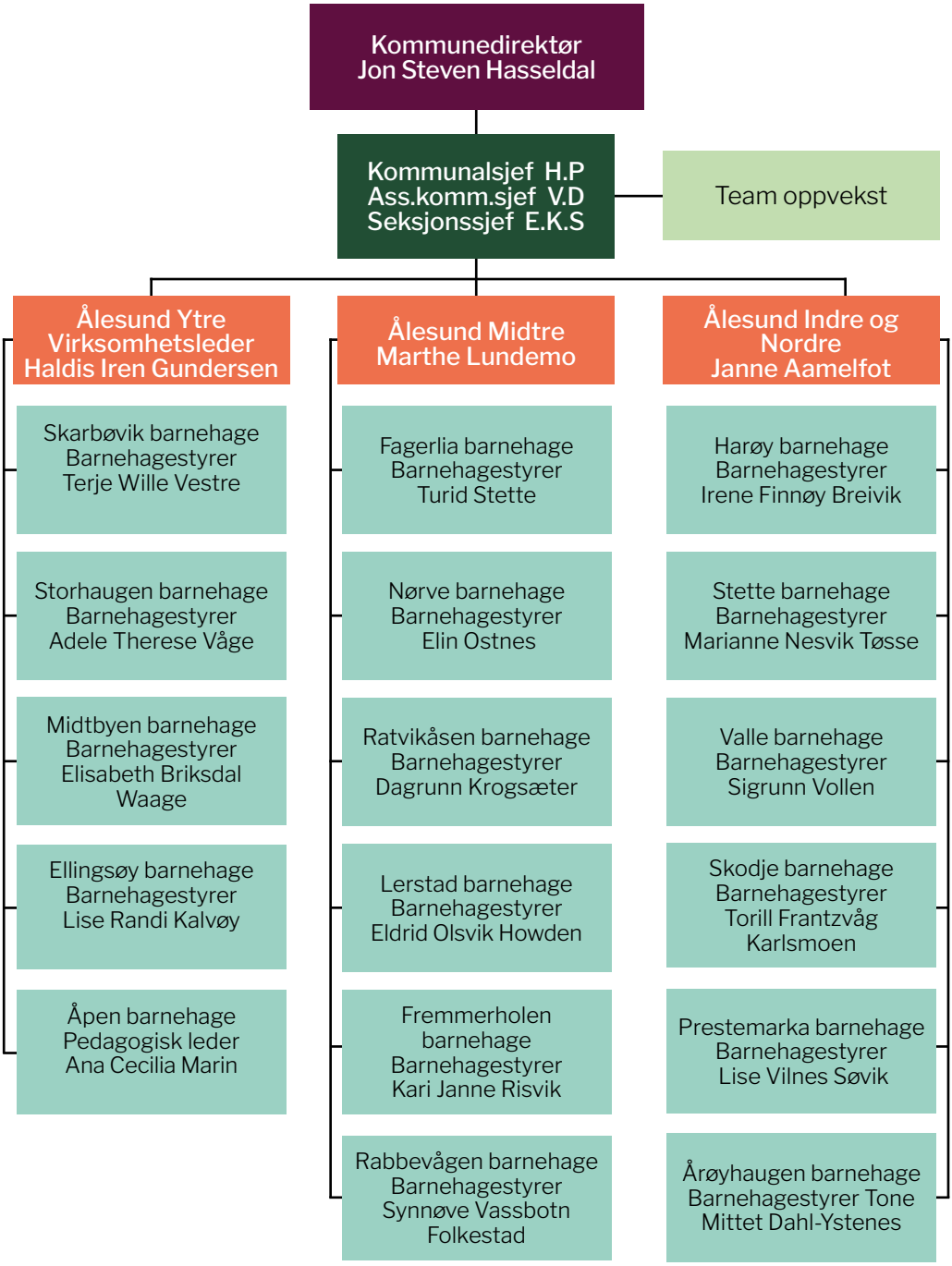
Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen. Den er nyttig å bruke i samarbeid med foresatte og andre samarbeidspartnere.

Barnehagen sitt samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.
Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.
Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehagelova, 2005, §1.Formål)

Organisering av de kommunale barnehagene i Ålesund

Skarbøvika barnehage

Barnehagen vår

Skarbøvika barnehage ligger idyllisk til i naturskjønne omgivelser i Skarbøvika, med både fjell og fjøre rett i nærheten. Barnehagen åpnet dørene i 1973, og fikk et moderne nybygg i 2006. Vi har lyse og funksjonelle lokaler med egne grupperom og et dedikert språkrom som stimulerer til lek og læring.

Uteområdet vårt er stort og variert, med Harhaugen som et naturlig midtpunkt – omkranset av busker, trær og små fjellformasjoner. Her finner barna også en akebakke, asfalt til sykling og grønne gressflater som innbyr til aktiv lek. Vi har kort vei til både Atlanterhavsparken og Tueneset, med sjø og friluftsområder som vi bruker aktivt i hverdagen. Barnehagen er godkjent for 78 plasser og består av tre avdelinger: Lilletoppen for de yngste barna (0–2 år), og Sukkertoppen og Pila for barn i alderen 3–6 år. Hos oss står trygghet, lek og utvikling i sentrum – i et miljø der naturen er en naturlig del av barnas oppvekst.

Fysisk miljø

I vår barnehage er det fysiske miljøet nøye tilrettelagt for å støtte barnas lek, utforsking, læring og trivsel. Vi jobber aktivt for å skape trygge, inspirerende og funksjonelle omgivelser – både inne og ute – hvor barna får mulighet til å utvikle seg i sitt eget tempo.
Vi har tilrettelagt innemiljøet med «rom i rommet» – små, tydelig avgrensede lekeområder som gir barna oversikt, trygghet og ro til å fordype seg i leken. Områdene innbyr til varierte aktiviteter og kan tilpasses barnas ulike behov og interesser. Slik skaper vi rom for både lek i fellesskap og rolige stunder i mindre grupper eller alene Innemiljøet Miljøet er fleksibelt og tilpasses jevnlig etter barnas interesser, alder og behov, slik at det alltid er i utvikling og oppleves som relevant og engasjerende.

Utemiljøet

Vi har et flott og variert uteområde som gir barna rike muligheter for fysisk utfoldelse, sosial lek og naturopplevelser. Med klatrestativ, disser, sandkasser, sykler og åpne lekeområder er det rom for både aktivitet og utforsking. Harehaugen er en særlig verdifull del av uteområdet, der naturen og terrenget inviterer til bevegelse, fantasifull lek og oppdagelser. Her får barna varierte motoriske utfordringer og opplever

naturens forandringer gjennom årstidene. Uteområdet og turer i nærmiljøet gir gode rammer for lek, undring og fellesskap.

Vi ser på både inne- og utemiljøet som viktige pedagogiske arenaer og jobber aktivt for å gjøre dem meningsfulle og engasjerende for barna. I vår barnehage har vi barnet i sentrum, og dette gjenspeiles i måten vi tilrettelegger det fysiske miljøet på. Vi ønsker at alle barn skal føle seg trygge, sett og inkludert i omgivelser som innbyr til lek, utforsking, samspill og læring.

Skarbøvika barnehage sine satsingsområder dette året er:
- Språk og kommunikasjon
- ASK
- Generasjonssang

Personale, avdelinger og dagsrytme

Åpningstida til barnehagen er: 07.00 – 16.45

Barnehagen er stengt 3 uker på sommeren.
Ifølge nye vedtekter for kommunale barnehager, skal barnehagen være stengt uke 27,28 og 29 sommeren 2027.

Vi har god voksentetthet og pedagogdekning, og et stabilt, positivt og engasjert personale. Barnehagen tar imot personer i ulike praksisordninger, som arbeidspraksis, språkpraksis, Jobbsjansen og arbeidsuke. De kommer i tillegg til grunnbemanningen og er en verdifull ressurs i barnehagens hverdag.. Skarbøvik barnehage er en del av virksomheten **Ålesund ytre** – se organisasjonskart på side 5.

Vi som jobber i Skarbøvik barnehage:

Haldis Iren Gundersen	Virsomhetsleder
Terje Wille Vestre	Styrer

Avd. Sukkertoppen, 17 barn 3-6 år

Monica Lervik	100 %	pedagogisk leder
Amanda Dias de Oliveira	100 %	assistent
Jasmina Korjenic	50 %	assistent
Su Hlaing Win	100 %	assistent (foreldrepermisjon)
Leyla Yumus	100 %	assistent
Nataliia Vasylieva	100 %	fagarbeider/arbeidspraksis

Avd. Pila, barn i alderen 3 til 6 år

Linda Kvamme Liavåg	70 %	pedagogisk leder
Angelica Lara Maderal	100 %	barnehagelærer
Anne Grethe Skutvik	100 %	fagarbeider
Randi Bolsø	100 %	assistent

Avd. Lilletoppen, 16 barn 0-3 år

Tone Strømmen Moazzezi	100 %	pedagogisk leder
Mary Youkana	100 %	fagarbeider
Marit Bolsø Ghazi	100 %	assistent
Gaberiela Evelyn Yakobezuk Alvarez	80 %	fagarbeider
Morad Echarkaoui	80 %	assistent
Wafa Sidaui	80 %	assistent

Faglig støtte

Janne Slyngstad	Spesialpedagog
Ann Iren Hessen Øwre	Spesialpedagog
Ana Cecilia Marin	Pedagog for flerspråklighet og inkludering

Bemanning og organisering kan endres i løpet av året. Foresatte får informasjon ved endringer som gjelder deres avdeling.

Dagsrytme 3-6 års gruppa

7.00	Barnehagen åpner
7.45-8.30	Frokost
9.00-10.00	Frilek
10.00-11.00	Ulik tilrettelagt aktivitet
10.30-11.30	Samling eller grupper
11.15	Toalett/ håndvask og bleieskift
11.30	Måltid
12.00-12.30	Toalett/garderobe
12.30-13.45	Utelek
14.00-14.30	Fruktmåltid
14.30-16.00	Frilek
16.00- 16.45	Tegning, lesing, rolige aktiviteter
16.45	Barnehagen stenger

Vi gjør oppmerksom på at barna skal være med å bestemme litt over dagen sin. Derfor kan planene endres underveis.

Dagsrytme 0-3 års gruppa

07.00	Barnehagen åpner
07.45-08.30	Frokost
7.30-8.30	Frilek
8.30-10.00	Tilrettelagt aktivitet/grupper/samling/musikk
9.45	Fruktmåltid
10.00-11.30	Garderober/utelek
11.15	Garderobe/håndvask og bleieskift
11.30-12.00	Måltid
12.00-14.00	Soving – lek
14.15	Medbrakt mat som for eksempel yoghurt, frukt, eventuelt annet
14.00-16.45	Frilek inne eller ute
14.45	Bleieskift
16.45	Barnehagen stenger

Tidspunktet er ca. tider vi tilpasser oss etter hva barna trenger. Stell og bleieskift innimellom. Vi er fleksible på soving/måltid, men prøver å få til felles måltid også hos de minste.

Diverse informasjon

Nettvett
På grunn av det etiske ansvaret til barnehagen, ønsker vi ikke at bilde av barna som blir tatt i ulike settinger i barnehagen blir lagt på nett, f eks. Snapchat, Instagram eller Facebook. Dette gjelder når det er andre enn ditt barn på bilder.

Levering og henting
Foresatte skal alltid ta kontakt med personalet på sin avdeling når barnet kommer om morgenen, og når det blir hentet på ettermiddagen. Dersom barnet kommer senere enn kl. 9.30, vil vi ha beskjed på grunn av tur og opplegg. Vi vil også ha beskjed dersom barnet har fri, eller er syk. Vi ber om at dere registrerer alt fravær i IST, evt ringer eller sender melding til barnehagen for å informere om dette før kl. 08 slik at vi kan planlegge dagen etter hvor mange barn som kommer.

Måltid
Skarbøvik barnehage serverer frokost og lunsjmåltid i barnehagen + frukt + melk+ bursdagsfeiring+ noen varme måltid innimellom. På småbarn kan dere selv ta med yoghurt eller middagsglass etc. om dere ønsker det.

Bursdagsfeiring
Vi lager krone, bursdagbok og laminerer ark der vi sier «fine» ord om den som har bursdag. Barnet får være midtpunkt i samling og velge sanger og eventyr. Vi synger bursdagssang! Vi har sunn kost. I stedet for kake får barna velge mellom suppe, spagetti, pizza og fiskekaker/ fiskepinner. Barna skal ikke ta med kake eller is hjemmefra.

Barn og sykdom
Dersom barna er syke, må de holdes hjemme og fravær legges inn i IST. Gi beskjed til barnehagen (send sms f.eks) hvis barna har smittsomme sykdommer slik at vi kan informere andre foresatte om dette. Kommuneoverlegen har laget en oversikt over anbefalte tiltak ved smittsomme sykdommer i skole/barnehager, denne sender vi ut på høsten til alle i IST.

- Barn med feber skal ikke i barnehagen.
- Oppkast og diare: barna skal holdes hjemme i 48 timer etter at oppkast/diare er stoppet, da er smittefaren mindre.
- Øyebetennelse: Vi oppfordrer til at barnet er hjemme en dag eller til behandling er startet.

Dersom barnet blir sykt i barnehagen, kontakter vi de foresatte slik at de kan hente barnet så fort som mulig. Det er derfor viktig at vi kan nå alle på telefon. Vi anbefaler en feberfri dag før barnet returnerer i barnehagen. Barnehagen praktiserer god håndhygiene for å avgrense smitte. Korona har jo gitt oss god praksis de siste åra. Det vil bli hengt opp oppslag på avdelingene dersom det går smittsomme sykdommer i barnehagen. Det er derfor viktig at vi får beskjed om årsak til at barn er hjemme.

Sikkerhet
Vi har sikkerheten til barna i høysetet. Vi trenger hjelp fra dere som foresatte for at sikkerheten skal bli bra. Tenk over snorer i jakker – hettegenser og halssmykke når dere kjøper klær eller tar på barna smykker. Send ikke med penger/mynter, klinkekuler eller små gjenstander som små barn kan få i halsen. Pass på hva barna tar med til barnehagen.

Småbarnsavdelingen
Sjekk barnevognen som barnet skal sove i. Vi har skjema i barnehagen hvor dere fyller ut og bekrefter at barnevognen og tilleggsutstyr er i god

stand og trygg for barnet å sove i. Om det i løpet av året oppstår feil/ mangler får dere beskjed om det, slik at det kan utbedres. Det er alltid sovevakt hos barna.

Visjon og verdier

Visjon i vår barnehage:
En god barndom - investering i fremtiden

Våre verdier og hva de betyr for oss

Omsorg
Vi legger vekt på å ta vare på hverandre, naturen og miljøet rundt oss. Omsorg handler om å vise omtanke, støtte og ansvar – både i relasjoner og i møte med verden.

Toleranse
Vi verdsetter mangfold og ulikheter. Toleranse betyr å ha rom for forskjeller, være inkluderende, åpen og tilgjengelig for alle – uansett bakgrunn eller forutsetninger.

Likeverd
Alle mennesker har lik verdi. Likeverd innebærer at alle skal ha like muligheter til å delta og bli hørt, og at hver enkelt blir møtt med respekt og anerkjennelse.

Respekt
Respekt handler om gjensidig ansvar og avhengighet – både i og utenfor gruppa. Det betyr å unne hverandre det beste, vise raushet, støtte hverandre og være lydhør for andres behov.

Hva betyr dette for personalet i avdelingene?
- Personalet møter barna med et grunnleggende syn på likeverd.
- De viser anerkjennelse gjennom aktiv tilstedeværelse, empati og innlevelse – «jeg ser deg».
- De er bevisste på sin definisjonsmakt og bruker den positivt for å styrke barnas selvbilde og tro på egen læring.

- De fungerer som gode rollemodeller.
- De observerer og deltar i barnas lek på barnas premisser.
- Samhandling preges av varme, humor og nærhet.
- De jobber aktivt for å bygge gode relasjoner til barna.
- De legger vekt på et godt og støttende samarbeid seg imellom.
- De reflekterer jevnlig over egen praksis for å utvikle seg videre.
- De bruker daglige omsorgssituasjoner (som måltider og garderobesituasjoner) bevisst som pedagogiske muligheter.

Hva betyr dette for barna?

- De viser omsorg for hverandre og for miljøet.
- De utvikler respekt for alt liv.
- De lærer å løse konflikter gjennom god kommunikasjon, ikke fysisk handling.
- De er rause og inkluderende i møte med andre.
- De aksepterer og verdsetter både likheter og forskjeller.
- De utvikler ansvarsfølelse.
- De har tro på seg selv og er indre motiverte.
- De stoler på egen kompetanse.
- De er nysgjerrige og har lyst til å lære.
- De får tid og rom til å bearbeide inntrykk og opplevelser gjennom lek.
- De får medvirke i valg av innhold i barnehagen.
- De møter og reflekterer over samfunnsmessige, religiøse og etiske spørsmål i trygge rammer.

Barnehagens innhold

Innholdet i barnehagen skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Man skal se arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i sammenheng og samlet bidra til den allsidige utviklingen til barna. *(Rammeplan for barnehagen kap. 3, s. 19)*

Omsorg
Omsorg er grunnlaget for barns trygghet, trivsel og utvikling av empati og nestekjærlighet.

I barnehagen skal barna oppleve å bli sett, forstått og respektert, og få den hjelpen og støtten de trenger.

Personalet skal skape et miljø der barna både mottar omsorg og får mulighet til å vise omsorg for andre.

Alle barn skal møtes med varme, åpenhet og ekte interesse. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler tillit – både til seg selv og til andre.

Lek
Leken har en sentral plass i vår barnehage. Den har egenverdi og utgjør en viktig del av barnekulturen. Gjennom lek får barna mulighet til å uttrykke seg, oppleve glede og mening, og utvikle vennskap og forståelse – på tvers av alder, språk og kulturell bakgrunn.

Lek er en grunnleggende livs- og læringsform. I samspill med andre legges grunnlaget for læring, sosial kompetanse og personlig utvikling. Leken er barnets naturlige uttrykksform, og for barnet er leken et mål i seg selv.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for utvikling, læring og sosial og språklig samhandling. Den spiller en viktig rolle i barnas dannelsesreise, og skal ha rom for vekst og inspirasjon. Vi skal kontinuerlig gi barna nye impulser og ideer som beriker leken.

De ansatte har en aktiv rolle i å tilrettelegge for lek. De skal sørge for

gode fysiske og organisatoriske rammer som gir barna tid, plass og mulighet til å utforske lekens verdi. Gjennom observasjon og deltakelse skal de møte barnas behov, være gode rollemodeller og veilede når samspillet i leken ikke fungerer optimalt. Alle barn skal få mulighet til å delta i lek.

Barn leker ut fra sin egen nysgjerrighet, sine evner, ønsker og forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at alle barn opplever glede, humor, mestring, spenning og engasjement – både alene og sammen med andre. De ansatte legger vekt på balanse mellom rolige og aktive aktiviteter, innelek og utelek, og lek i både små og store grupper.
Å få delta i lek og samspill med andre er avgjørende for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen.

Danning
Barnehagen skal støtte barna i å være nysgjerrige og utforskende i møte med verden.

Vi legger til rette for at barna utvikler mot, selvstendighet og ansvar, og deltar aktivt i et demokratisk fellesskap.

Vi fremmer samhold og solidaritet, samtidig som vi verdsetter og følger opp barns individuelle uttrykk og handlinger.

Barna skal få innsikt i felles verdier og normer, og delta i avgjørelser som angår dem.

Læring
Barna skal møte et stimulerende miljø som vekker lysten til å leke, utforske, lære og mestre.

Gjennom varierte aktiviteter og materialer får barna undersøke, oppdage og forstå sammenhenger.

Læringen skjer med hele kroppen og alle sanser, og gir barna mulighet til å utvide perspektiver og få ny innsikt

Mangfold
Vi er stolte av vårt mangfold – over halvparten av barna våre er flerspråklige.

Vi arbeider aktivt for å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.

Barna skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på, og at ulike familiesituasjoner er like verdifulle.

Barnehagen skal være et sted der alle føler seg sett, inkludert og respektert.

Mobbing og krenkelser
Mobbing er gjentatt negativ atferd rettet mot noen som har vanskelig for å forsvare seg. Det kan være fysisk, psykisk eller sosialt – som utestenging eller sårende kommentarer.

Mobbing hindrer barns opplevelse av tilhørighet og medvirkning. Forskning viser at det verste for barn er å stå utenfor fellesskapet og ikke ha venner.

Vi jobber aktivt for å forebygge mobbing og fremme vennskap gjennom verktøy som «Hjerteprogrammet», «Det er mitt valg», FN's barnekonvensjon, vennebøker og samtaler gjennom hele året

Trygt og godt psykosoialt barnehagemiljø
I Skarbøvika er alle ansatte kjent med barnehagelovens § 41. 42 og 43 som handler om å sikre et trygt og godt psykososialt miljø for alle barn i barnehagen. Disse paragrafene gir tydelige føringer for hvordan ansatte skal forebygge, oppdage og håndtere krenkelser og mistrivsel blant barna. Vi har egne prosedyrer for hvordan varsle og følge opp avvik, og alt arbeid skal dokumenteres.

- **§ 41 – Nulltoleranse og forebyggende arbeid**
  Innhold: Barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som mobbing, utestenging, vold, diskriminering og trakassering. Alle ansatte har plikt til å gripe inn og forebygge slike hendelser.

- **§ 42 – Aktivitetsplikten**
  Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

- **§ 43 – Skjerpet aktivitetsplikt**
  Innhold: Dersom en ansatt får mistanke om at en annen ansatt krenker et barn, skal det straks meldes til styrer. Hvis mistanken gjelder styrer, skal det meldes til barnehageeier.

Ålesund kommune har en egen plan som heter "Plan for trygt og godt psykososialt barnehagemiljø". Planen skal gi en oversikt over det systematiske arbeidet som gjøres, og samtidig være et verktøy som viser hvordan vi kan arbeide for et trygt og godt barnehagemiljø.

Målet med planen er:
- Å bidra til å øke personalets kunnskap om forebygging, avdekking og håndtering av mobbing og annen krenkende atferd, jf. kapittel VIII i barnehageloven.
- Å bidra til en sammenheng mellom lovtekst og pedagogisk praksis i barnehagen.
- Å bidra i arbeidet med å fremme helse, trivsel, lek og læring for alle barn.
- Å bidra til et miljø i barnehagene med nulltoleranse for mobbing og andre krenkelser blant både barn, ansatte og foreldre.

plan-for-trygt-og-godt-psykososialt-barnehagemiljoet-260321.pdf

Barnehagen sine satsingsområder

Ålesund kommune deltar i et regionalt kompetanseutviklingsprogram som har fokus på implementering av Rammeplanen og styrking av kompetansen blant ansatte i barnehagene i regionen. Gjennom samarbeid med andre barnehager jobber vi med ulike temaer som en del av et felles utviklingsarbeid.

Tema for årets utviklingsarbeid er:

Språkutvikling og språkvansker
I Skarbøvik barnehage viderefører vi fjorårets utviklingsarbeid med språk og kommunikasjon. Gjennom deltakelse i kommunens nyoppstartede nettverk for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) vil vi styrke personalets kompetanse og videreutvikle vår praksis. Målet er et inkluderende språkmiljø der alle barn får støtte til å forstå, uttrykke seg og delta i lek og samspill.

Vi vil bruke visuell støtte og konkreter aktivt i hverdagen. Når barna får se, ta på og utforske gjenstander samtidig som vi setter ord på det de opplever, støtter vi forståelsen og innlæringen av begreper. Nøkkelhank, dagtavle og tematavle skal inngå som verktøy i dette arbeidet.
Vi vil bruke felles bildestøtte på tvers av avdelingene for å skape gjenkjennelse, forutsigbarhet og trygghet.

Språkstøtten skal tilpasses barnas ulike behov og bidra til å styrke deres språkforståelse, kommunikasjon og sosiale utvikling. Alle barn skal få mulighet til å bli hørt og forstått. Gjennom deltakelse og samspill ønsker vi å gi barna opplevelser av mestring, tilhørighet og styrket selvtillit.

Et annet prosjekt som fortsetter, er arbeidet med generasjonssang. Gjennom arbeidet med Generasjonssang møtes barn fra Skarbøvik barnehage og beboere ved Skarbøvik sykehjem til felles sangstunder. Sang, rytme og gjentakelser gir barna mulighet til å utforske ord og begreper i et meningsfullt fellesskap. Barna kan delta gjennom sang, bevegelser, lyder og lytting, ut fra egne forutsetninger. Slik støtter vi barnas språkutvikling og skaper glede, mestring og tilhørighet på tvers av generasjoner.

Voksenrollen i utviklingsarbeidet
Voksenrollen er avgjørende i vårt utviklingsarbeid. Personalet skal være til stede som trygge og stabile omsorgspersoner, bruke anerkjennende kommunikasjon og delta aktivt i lek og undring. Vi skal være åpne for barnas interesser og bidra til et miljø som fremmer språklig aktivitet og sosial utvikling.

Foreldre vil få mer informasjon om ASK og Generasjonssang gjennom månedsbrev og månedsplaner gjennom året.

ASK-nettverket vil være en arena for faglig veiledning, erfaringsdeling og kompetanseutvikling, og støtte oss i arbeidet med å bruke ASK aktivt i barnehagehverdagen.

Slik jobber vi med de ulike fagområdene og satsingsområdene

Kommunikasjon og språk
Vi har mange barn med ulike morsmål, og jobber kontinuerlig med språkstimulering og begrepsutvikling. Ålesund kommune får statstilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage. I virksomhet barnehager Ålesund ytre har vi valgt å bruke tilskuddet til å styrke det forebyggende arbeidet ved å opprette en ambulant pedagog i 50% stilling, Dette er en pedagog som har særlig kompetanse i arbeid med flerspråklige barn. Hun ambulerer etter oppsatt plan og avtale med barnehagene i virksomheten, Hun starter opp og driver språkgrupper, kommer med råd og veiledning til personalet, og hun bidrar med tips til materiell som barnehagene kan benytte i arbeid med barns språkutvikling.

Vi har gjennom erfaring og evaluering av tidligere arbeid kommet fram til metoder som vi jobber etter. Det blir lagt stor vekt på voksenrolla og vår evne til formidling. Vi har derfor kjøpt inn ulikt materiell og jobber med å ta i bruk tegn til tale. Alle barn skal få gode vilkår til å utvikle et rikt og allsidig språk og uttrykksformer gjennom både verbalt og non-verbalt språk. Dette er et viktig grunnlag for lek, læring og sosialt samspill i et miljø preget av nærhet og omsorg.

Personalet arbeider ut ifra den tankegangen at vi skal ha med oss konkreter eller bilde inn i samlinga, slik at barna har noe fysisk å ta utgangspunkt i for samtalen.

Vi bruker rammeplanens fagområde for kommunikasjon, språk og tekst, samt temamateriell om språk og kulturelt mangfold.

ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjon) benyttes aktivt – med bildestøtte, konkreter og tegn til tale.

Gjennom bøker, sanger, rim, regler og samtaler hjelper vi barna å utvikle et rikt og variert språk

I løpet av 2025 skal språkplanen for alle barnehager i Ålesund kommune implementeres. I Skarbøvik barnehage vil vi jobbe systematisk og målrettet med å innføre planen, slik at den blir godt forankret i vår pedagogiske praksis

Språkplan Ålesund kommune 2025.docx

Bærekraftsmål

Skarbøvik barnehage ble miljøfyrtårnsertifisert i 2023. Som Miljøfyrtårn-bedrift jobber vi systematisk med miljøtiltak i hverdagen, i tråd med Rammeplanens krav om fokus på bærekraftig utvikling. Vi ønsker å fremme verdier, holdninger og praksis som bidrar til et mer bærekraftig samfunn, og vi er opptatt av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss.

Våre miljømål:

- Kildesortering og reduksjon av restavfall.
- Sortering og veiing av matavfall i forbindelse med miljøuker.
- Bruk av naturmaterialer og gjenbruksmaterialer i formingsaktiviteter.
- Deltakelse i Ruskenaksjonen og aktiv søppelplukking i nærmiljøet.
- Redusert strømforbruk ved å slå av lys, senke temperatur og lukke dører når rom ikke er i bruk – spesielt etter kl. 16.45.

Ålesund kommune skal også aktivt arbeide med FN sine bærekrafts mål.

I Skarbøvik barnehage har vi valgt å ha ekstra fokus på FNs bærekraftsmål nr. 10 – **mindre ulikhet**. Målet handler om å redusere ulikhet i og mellom land, og er særlig relevant for oss som har barn med ulik kulturell og sosial bakgrunn.

Vi jobber aktivt for å motvirke diskriminering og rasisme, og fremme et inkluderende og raust miljø. Barna lærer å vise omsorg og respekt for hverandre, og vi oppmuntrer til deling og gjenbruk – både blant barn, foreldre og ansatte. Sammen deltar vi i aktiviteter som styrker fellesskapet og gjør oss til aktive medborgere i nærmiljøet..

Barns rett til medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til, at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige innhold, jf. Lov om barnehager kap II- §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1.
Ifølge rammeplanen kapittel 4 skal barnehagen være bevisst på de ulike uttrykksformene til barna og legge til rette for medvirkning på måter som er tilpasset alder, erfaring, de individuelle forutsetningene og behovene til barna.
(Rammeplan for barnehagen, kap. 4, s. 27)

I Skarbøvik barnehage får barna muligheter si hva de ønsker å gjøre i barnehagen, og de voksne tar hensyn til dette når vi planlegger aktiviteter. Barna blir sett, hørt og tatt på alvor. Vi legger til rette for at barna får uttrykke sine tanker, følelser og meninger.

Alle barn har rett til å medvirke i sin egen hverdag
Medvirkning betyr ikke at barna skal bestemme alt, men at de skal få mulighet til å bli hørt, sett og tatt på alvor. Det er de ansatte som har ansvaret for innhold og rammer i barnehagen, og barna skal ikke pålegges ansvar de ikke er modne nok til å bære.

Barns medvirkning handler om å erfare at de kan påvirke sin egen situasjon
Gjennom involvering får barna oppleve at deres meninger og ønsker har verdi. De lærer at de kan sette spor og påvirke omgivelsene sine gjennom demokratiske prinsipper. Dette er viktig både her og nå, og som en del av deres utvikling som framtidige samfunnsborgere.

Alle barn skal møtes med aksept, forståelse og respekt
Vi skal lytte til barna – også de som ikke har verbalt språk. Alle skal få uttrykke sine ønsker, enten det gjelder hva de vil spise, hvem de vil leke med, eller hva de har lyst til å gjøre. For de yngste barna er det særlig viktig at vi er tett på, slik at vi kan tolke kroppsspråk, mimikk og handlinger. De har sterke meninger, selv om de ikke uttrykker dem med ord.

Observasjon er et viktig verktøy i arbeidet med medvirkning
Gjennom bevisst observasjon får vi innsikt i hva hvert enkelt barn liker, hvem de trives med, og hvilke utfordringer de trenger. Dette gir oss mulighet til å tilrettelegge hverdagen på en måte som gir barna reell innflytelse og opplevelse av mestring.
Samarbeid mellom hjem og barnehagen.

Samarbeid mellom hjem og barnehagen

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagepersonalet har et felles ansvar for at barnet skal trives og utvikle seg .
(Rammeplan for barnehagen kap 5, s. 29).

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ta vare på barnas ulike behov. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene. Foreldrene skal ha medvirkning i utarbeidinga av barnehagen sin årsplan. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. For å sikre samarbeid med hjemmet, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldre/foresette til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppa skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. I Samarbeidsutvalget sitter foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn i hver av de andre gruppene.
Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet blir lagt fram for foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

I Skarbøvik barnehage gjør vi det slik:

Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna og skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontakt- og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehageeier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn i hver av de andre gruppene. Det holdes omtrent fire til seks møter i året, og SU skal ha innsikt i økonomi og andre viktige saker i barnehagen.

Foreldremøter
På foreldremøtet er alle foreldrene til stede, og det snakkes mer generelt om barnehagen. Disse møtene pleier vi å ha to ganger i året. Da gir vi informasjon om planer og opplegg på avdelingsnivå, og gjerne relevante faglige temaer i fellesdelen.

Foreldresamtaler
På foreldresamtalene er det enkeltbarnet som er i fokus. Der utveksler vi observasjoner og vurderinger knyttet til barnets helse, trivsel, erfaring, utvikling og læring. Det settes opp to foreldresamtaler i året, med mulighet for flere.

Daglig kontakt
Den viktigste kommunikasjonen er den som skjer hver dag i hente- og bringesituasjonen. Her gir og får vi informasjon om barnet slik at vi kan gi et best mulig tilbud til hver enkelt.

Vi ønsker en god og åpen dialog med foreldrene gjennom året, og tar alltid imot innspill og tips til arbeidet

Samarbeid mellom barnehagen *og* andre aktører

Regjeringen forventer at kommuner og fylkeskommuner arbeider målrettet for en felles kultur for samarbeid på tvers av tjenestene for å gi barn og unge som trenger det, et helhetlig tilbud. Godt tverrfaglig samarbeid handler om at ulike fagmiljøer arbeider sammen og ser tilbudene til barn og unge i sammenheng. (Meld.St. 6, 2019-2020, s. 6)

I Ålesund kommune samarbeider barnehagene tverrfaglig med ulike aktører, som for eksempel PPT, barneverntjenesten, helsestasjoner, ressursbasen, skoler og flere.

I Skarbøvik barnehage samarbeider vi med flere andre instanser også, blant annet Brisk i forbindelser med språkpraksis og arbeidspraksis. DMMH (Dronning Mauds Minne) veileder og har fagsamlinger i forbindelse SKK.

Lærlinger fra Sunnmøre kommunale opplæringskontor
Som regel tar vi imot lærlinger som skal ta fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Lærlingene kommer i tillegg til grunnbemanningen og er en verdifull ressurs i en travel hverdag. De jobber med ulike kompetansemål og avslutter læretiden med fagprøve. Våre barne- og ungdomsarbeidere fungerer som veiledere.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt

Barnehageloven § 44 pålegger taushetsplikt om forhold de ansatte i barnehagen blir kjent med gjennom sin stilling (jf. Fvl. § 13). Taushetsplikten er en viktig forutsetning for at barnehagen skal bli informert om opplysninger i forhold til familieforholdene til barn som kan være avgjørende for opphold, trivsel og utvikling i barnehagen.
Barnehageloven § 22 pålegger ansatte i barnehagen, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger til barnevernstjenesten når det er grunn til å tro at det finnes mishandling av barn i hjemmet eller andre former for alvorlig omsorgssvikt, også kalt meldeplikt. I tillegg skal man gi opplysninger til barnevernstjenesten når man blir bedt om det.
Ifølge straffelovens generelle bestemmelse om avverge, §196, er enhver forpliktet til å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da det fremdeles er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest trolig at handlingen er eller vil bli begått. Den generelle avvergingsplikten gjelder også ansatte i barnehagen.
Alle ansatte i barnehagen har godkjent politiattest.

Overganger

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.
(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s. 33).

Tilvenning i barnehagen
Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden, slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Å begynne i barnehagen er en viktig opplevelse for barnet. Mange venter spent på den første dagen, men kanskje noen gruer seg også. Hvordan barnehagen tar imot barnet og møter foreldra, i det daglige, har stor innvirkning for hvilken tilknytting barn og foresette vil føle til barnehagen og videre samarbeid.

Målet med tilvenninga er at overgangen fra det å være hjemme til å begynne i barnehagen skal være så god, trygg og positiv som mulig. Vi ønsker å skape tillit mellom foreldre og personalet. Lengden på en tilvenningsperiode kan variere fra barn til barn og alder på barnet. Det vil avtales individuelt med hver enkelt forelder underveis hvor lang tid de bruker på tilvenninga (viser til egen velkomstfolder fra barnehagen).

Vi har oppstartsamtale med foreldrene i løpet av de første ukene.
- En av foreldrene må være med i barnehagen de første dagene.
- Det er best med korte dager til å begynne med.
- La barnet få vurdere, ikke press barnet til å ta kontakt med andre eller press det til å delta i leiken.
- La barnet få utforske selv.
- Når barnet begynner å bli kjent, trygg på personalet kan barnet være i barnehagen en liten stund uten foreldrene.
- Si alltid fra når du går.

- Avtal (de store barna) når du kommer tilbake og hold alltid den avtalen.
- Snakk om barnehagen på en positiv måte og forbered barnet på neste dag.

Foreldre/foresette får hefte om tilvenning når de har fått plass i barnehagen.

Overganger i barnehagen

Personalet skal sørge for at barnet og foreldrene får tid og rom til å bli kjente med andre barn og anna personale når et barn bytter gruppe
(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s. 33).

I løpet av våren får foresatte informasjon om neste års barnegruppe og personale så snart det er klart.

Personalet skal sørge for at barna får tid og rom til å bli kjent med barn og personalet når de bytter barnegruppe. Vi starter det siste halve året på småbarn med å gå på besøk til den avdelinga de skal flytte til. Alltid sammen med personalet fra avdelinga si. De går også på tur sammen med den nye barnegruppa si.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole, og eventuelt til skolefritidsordningen
(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s.33).

I Ålesund kommune er det utarbeidet en plan for overgang fra barnehage til skole som alle de kommunale barnehagene følger.

Ålesund kommune har fått harmonisert en prosedyre for overgang barnehage skole. Førskoleforeldra vil få utdelt denne på første foreldre-møte etter oppstart. Målet er å sikre helhet og sammenheng mellom barnehage og skole, slik at barna møter godt forberedt og trygge til skolestart.

Her i barnehagen har vi egne grupper for de største barna, der vi blant annet arbeider med skoleforberedende tema. Spesielt i forhold til

språk og begrep, men også sosiale opplegg for dem som gruppe. De har gruppe med førskolebarna på egen avdeling, men også turer og aktiviteter for begge førskolegruppene i lag.

Vi legger til rette for:
- At de kan ta avskjed med barnehagen på en god måte
- At de kan glede seg til å begynne på skolen
- At de opplever at det er sammenheng mellom skole og barnehage

De ulike barneskolene som våre barn skal begynne på kommer på besøk til barnehagen før oppstart.

Vi vil også forsøke å besøke de ulike skolene barna skal begynne på. I samarbeid med Hessa skole har vi et årshjul som vi følger med flere treff og aktiviteter gjennom året.

Foreldrene til de største barna vil få mer informasjon når vi starter opplegget til høsten.

https://alesund.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehage/overgang-fra-barnehage-til-skole-og-sfo/

Målet for Skarbøvika barnehage i arbeidet med overganger er at nye barn skal få en trygg og god start i barnehagen, at samarbeidet mellom hjem og barnehage skal være godt, og at barna skal være trygge og glede seg til å starte på storbarnsavdelingen. Vi ønsker også at overganger mellom hverdagsaktiviteter skal preges av godt klima og mestring. Til slutt skal alle skolestarterne få en god avslutning på barnehagetiden og se frem til å begynne på skolen med trygghet og glede.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til å medvirke i disse prosessene.
(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.37).

Den pedagogiske virksomheten til barnehagen skal planlegges, dokumenteres og vurderes ofte. Hver enkelt barnehage står fritt til å velge metoder og omfang. Vi dokumenter ofte i form av bilde, prosjekt og hverdagssituasjoner.

NB! Barnehagen har et eget skjema som skal fyllest ut av de foresatte, der vi spør om bildebruk av barna deres. Vi ser gjerne at en tar bilde av egne barn på tilstellinger i barnehagen. Men vi ønsker ikke at en tar med andre barn på bilde som blir lagt ut på sosiale medier. Vi bruker digitalt samtykkeskjema for ulike tillatelser via IST..

Planlegging

Barnehagen skal tenke og handle langsiktig og systematisk, og planlegginga må basere seg på kunnskap om barn sin trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe.
(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.37)

Vi planlegger hele tiden den pedagogiske praksisen vår med bakgrunn i dokumentene lov om barnehage og Rammeplan for barnehage og årsplanen.

God planlegging kan bidra til en gjennomtenkt og formålstjenlig bruk av barnehagen sine menneskelige og materielle ressurser, samt nærmiljø og naturområde. Her i barnehagen har vi årsplan, periodeplan, månedsbrev og månedsplan. I tillegg er det dagtavle i hver garderobe med litt om hva vi har gjort gjennom dagen. Vi bruker pedagogisk ledermøte, avdelingsmøte og personalmøte, og de fem planleggingsdagene våre til faglig utvikling og planlegging.

Vurdering

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.
(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.38)

Barnehagen sitt arbeid skal vurderes. Det skal omtales skriftlig, analyseres og tolkes. Oppmerksomheten skal rettes mot samspillet mellom barn og personale, mellom barn – barn og mellom de ansatte i barnehagen. Resultatet tar vi med videre i arbeidet vårt på avdelingene og med neste års årsplan. Systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon og for kvalitetsutvikling.

Hva vurderer vi?
- Barnas trivsel, utvikling og behov – både individuelt og i gruppe
- Pedagogiske opplegg, tema og prosjektarbeid
- Voksenrollen og personalets faglige utvikling
- Personalets trivsel og arbeidsmiljø
- Samarbeidet med foreldre og brukertilfredshet

Hvordan vurderer vi?
- Gjennom observasjon, samtaler, refleksjon, brukerundersøkelser, medarbeidersamtaler, klimaundersøkelser og dokumentasjon

Hvorfor vurderer vi?
- For å sikre at vi møter barnas behov og tilpasser innhold og metoder
- For å utvikle praksis og styrke kvaliteten i barnehagen
- For å ivareta et godt arbeidsmiljø og sikre trivsel blant ansatte
- For å sikre godt samarbeid med foreldre og fornøyde brukere

Når vurderer vi?
- Fortløpende gjennom hverdagen
- To ganger i året gjennom systematiske observasjonsrunder og foreldresamtaler
- På avdelingsmøter, personalmøter, ledermøter og planleggingsdager
- Gjennom medarbeidersamtaler og arbeidsmiljøundersøkelser
- Minst hvert annet år via brukerundersøkelse ut til foreldrene
- I daglig kontakt, foreldremøter og SU-møter

Dokumentasjon

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i arbeidet med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Vurderinger i forhold til trivsel og allsidig utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi et tilrettelagt tilbud. Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktige eller misvisende.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.39)

Vi ønsker at barnehagens dokumentasjon skal gi foreldre, lokalmiljø og kommunen som tilsynsmyndighet og eier, informasjon om hva barna lærer og opplever i barnehagen vår. Vi bruker dokumentasjon til diskusjon og refleksjon i personalgruppa.

Dokumentasjon er et viktig verktøy i det pedagogiske arbeidet i Skarbøvik barnehage. Den skal sikre at planene våre blir gjennomført i praksis og bidra til økt bevissthet rundt det daglige pedagogiske arbeidet. Dokumentasjon gir grunnlag for refleksjon, vurdering og utvikling og synliggjør det vi gjør i barnehagen – både for oss selv og for foresatte.

Vi lager jevnlige oppslag i garderobene, og innlegg på IST, med glimt fra turer, aktiviteter og andre fine øyeblikk i barnehagehverdagen. Vi dokumenter også hva vi gjør i barnas egne permer som de får med seg når de slutter. Vi sender ut månedsplaner til foresatte i forkant av ny måned. Her informerer vi om hva som skal skje og gir et tilbakeblikk på hva vi har gjort. Vi bruker også appen IST til å dele informasjon og dokumentasjon med foreldre.

Vi har gode rutiner for personvern og er bevisste på det etiske perspektivet i dokumentasjonsarbeidet. Dersom vi skal dele informasjon om barnet med andre instanser innhenter vi alltid samtykke fra foresatte.
.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også ved behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal arbeide målrettet og systematisk for at barn som trenger ekstra støtte får et inkluderende og likeverdig tilbud, og slik være en del av et meningsfullt fellesskap.

Om det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s. 40).

Ålesund kommune jobber for å gi alle barn et likeverdig tilbud med høy kvalitet og god praksis. Et likeverdig tilbud fordrer både tilretteleggingar og lokale tilpasninger av innhold. Dette handler derfor om et godt pedagogisk tilbud og tilpasset omsorg til alle barn. Kvaliteten handler om de opplevelser og erfaringer både barn, foreldre og ansatte har av tilbudet som blir gitt, og blir skapt gjennom samhandling.

Tidlig innsats og tilrettelegging i Skarbøvik barnehage
I Skarbøvik barnehage skal vi tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barna sine behov og forutsetninger, også når barnet har behov for ekstra støtte i korte eller lengre perioder. Barnet skal ha et likeverdig tilbud. Det allmennpedagogiske tilbudet blir lagt til rette ved at de voksne i barnehagen er til stede, observerende og delaktige i leiken og aktiviteten til barna gjennom barnehagedagen. Vi bruker dagtavle som alle barn kan ha nytte av. Den gir oversikt over rutiner og aktiviteter gjennom dagen og hjelper barna å få oversikt og stabilitet i sin barnehagehverdag. Vi bruker små grupper for å gi alle barn en roligere barnehagehverdag tilpassa utgangspunktet til barnet. Dersom ikke behovet til barnet kan dekkes gjennom det allmennpedagogiske tilbudet, kan foreldre søke om sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.

Samarbeid med foresatte og fagmiljøer
Et godt samarbeid med foreldre er avgjørende for alle barn, og spesielt viktig når et barn har behov for ekstra støtte. Vi har jevnlige samtaler og møter med foresatte, både alene og sammen med aktuelle samarbeidspartnere som helsestasjon, PPT, ressursbasen og andre instanser. Foresatte blir alltid informert og involvert før vi tar kontakt med eksterne fagmiljøer. Vi vet at det finnes mye god hjelp å få – og ofte er det vi voksne som trenger veiledning og nye perspektiver for å støtte barna videre. Derfor benytter vi oss aktivt av kommunens fagsenter og småbarnsteamet for å drøfte saker anonymt og få faglig støtte.

Ålesund har blitt BTI-kommune
En BTI-kommune er en kommune som har tatt i bruk BTI-modellen – en strukturert arbeidsform for tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid rundt barn, unge, gravide og familier det er knyttet bekymring til. BTI står for Bedre Tverrfaglig Innsats, og målet med modellen er å sikre at barn og unge får rett hjelp til rett tid, og at ingen" faller mellom stolene" i møte med ulike tjenester.

Hovedtrekk ved BTI-modellen:
Tidlig innsats: Kommunen skal fange opp bekymringer tidlig og handle raskt.

Tverrfaglig samarbeid: Flere tjenester (f.eks. barnehage, skole, helsestasjon og barnevern) samarbeider systematisk.

Brukermedvirkning: Barnet/ungdommen og foresatte skal være aktive deltakere i prosessen.

Stafettholder: En person får ansvar for å koordinere innsatsen og sikre kontinuitet.

Stafettlogg: Et digitalt verktøy som dokumenterer og deler informasjon mellom aktører og med familien BTI er utviklet for å gi helhetlig og koordinert oppfølging, og i Ålesund rulles det i år ut opplæring til ansatte for å lære å bruke modellen.

Arbeidsmåtene til barnehagen

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materiale og utforming av fysisk miljø.
(Rammeplan for barnehagen kap. 8, s.43).

Alle tema og opplegg vil bli tilpasset alder og modning hos barnet. Et eksempel er: For 0-3 års avdelinga er uteplassen et stort område å bli kjent på for de minste. De starter på gresset, i sandkassa, på disser, og etter hvert prøver de sykkel, og klatrer litt på berget. Små turer i nærmiljøet. De store barna er mer ute på lengre turer for å få større utfordringer. Det vil si en jevn tilpassing. Dette gjelder også ved bruk av bøker: fra bilde - pekebøker til bilde med mer tekst og bøker med mye tekst. I forhold til progresjon må vi også ta hensyn til barnas medvirkning. Vi tar utgangspunkt i barnas ståsted og tar hensyn til dette blant annet i gruppedeling.

Vi jobber mye i små grupper med språk, sosialkompetanse, temaarbeid, bygging av relasjoner og kreativ utfoldelse.

Progresjon

Vi tilpasser innhold, arbeidsmåter og aktiviteter ut fra barnas alder, modenhet og interesser i vårt arbeid. Vi observerer og vurderer jevnlig, og justerer det pedagogiske arbeidet slik at det gir mening og utfordringer for barna.

Progresjon i fagområdene:
Rammeplanens syv fagområder gir oss et rammeverk for å sikre progresjon. Vi jobber med temaer og prosjekter som utvikler seg over tid, og som gir barna mulighet til å fordype seg og erfare sammenhenger.

Progresjon i lek og sosialt samspill:
Barna utvikler sosial kompetanse gjennom lek og samhandling. Vi støtter dem i å ta nye roller, løse konflikter og bygge relasjoner – og gir dem rom til å prøve, feile og lære.

Progresjon i selvstendighet og livsmestring:
Vi gir barna gradvis mer ansvar og muligheter til å ta egne valg. Dette styrker selvfølelsen og gir dem erfaring med å mestre hverdagen.

Dokumentasjon og vurdering:
Vi dokumenterer og vurderer barnas utvikling fortløpende og tar dette opp med foreldre i foreldresamtaler 2 ganger i året. Vi bruker dette som grunnlag for videre planlegging. Progresjon skal være synlig både for oss og for foreldrene.

	Barnet Barna blir sett, forstått og respektert av varme og inkluderende voksne.	**Personalet** Personalet skal gi omsorg og kjærlighet. Gjelder alle aldersgrupper
0 -2 år	Oppdage, observere, prøve, bli kjent med, bruker ulike sanser og oppleve verden rundt seg. Barna bruker hele kroppen og alle sansene i læringsprosessen.	Personalet skal støtte og hjelpe, og legge til rette for at barna får gode opplevelser. Personalet er tilgjengelige, sitter på golvet sammen med barna. Gir barna positive tilbakemeldinger.
2 – 4 år	Utvikle evner, medvirke, erfare, skape egne teorier og oppleve mestring. Barna begynner å forstå felles verdier og normer. De lærer at alle i gruppa er like viktige. Vil klare selv i garderobesituasjon og måltid.	Personalet skal tilføre kunnskap og lærdom, og dessuten gjøre barna oppmerksom på egne evner og utviklingsmuligheter. Personalet oppmuntrer barna til å dele og vente på tur, og veileder barna slik at alle kommer inn i leiken. Personalet støtter opp om barnas selvstendighet og øver på bordskikk og god oppførsel.
4 – 6 år	Fordyping og forståelse, utvikler evner, oppleve og kjenne mestring. Barna lærer og utforsker rollelek, samspill og regellek.	Personalet skal bidra til å øke før-forståelsen og interessen til barna, slik at de kan utvikle evner som gir mestring. Personalet er aktive og hjelper barna til å invitere til leik og holde på leiken. Personalet bidrar til undrende samtaler rundt små og store tema og lytter til det barnet uttaler. Personalet hjelper barna til å forstå egne og andres følelser.

Barnehagens fagområder

Vi legger til rette for progresjon og utvikling innenfor hvert fagområde, ut ifra enkeltbarnet og barnegruppa sitt behov. Når man skal støtte barnet i den nærmeste utviklingssonen, er det svært viktig å forstå hvor det enkelte barnet er i sin læring og utvikling. Det er også viktig å forstå barnegruppa og hvordan man kan støtte lek og læring i gruppa. Da er barnehagelærerne sin faglige kompetanse heilt avgjørende. Det er viktig å sette søkelys på og legge til rette for de mange støttehandlingene som barnehagelæreren, fagarbeiderne og assistentene gjør i løpet av dagen. Dette for å fremme barns trivsel, læring og allsidige utvikling.

I vårt arbeid med de ulike fagområdene bruker vi retningslinjene gitt av «Rammeplan for barnehagen».

Kommunikasjon, språk og tekst
- Vi leser bøker, synger, bruker rim og regler.
- Vi setter ord på følelser og bruker konkreter for å styrke forståelsen.
- Målet er å stimulere språkutvikling og gi barna verktøy for å uttrykke seg.

Kropp, bevegelse, mat og helse
- Vi går turer i nærmiljøet og lar barna delta i matlaging.
- Vi jobber med psykisk helse, relasjoner og følelser.
- Barna lærer om kosthold, hygiene og får erfaring med allsidig bevegelse og kroppslig mestring.

Kunst, kultur og kreativitet
- Barna får utforske ulike uttrykksformer som tegning, klipping, liming, teater og drama. Vi ønsker å fremme skaperglede og kreativitet, og gi barna erfaring med et mangfold av kulturelle uttrykk.

Natur, miljø og teknologi
- Vi går turer i nærmiljøet.
- Vi har miljøuke med fokus på bærekraft og naturens mangfold.
- Barna får utvikle digital kompetanse og lære om miljøbevissthet.

Mengde, rom og form
- Vi jobber med tall, former, farger, størrelser og plassering.
- Gjennom begrepslæring og språkstimulering styrker vi barnas forståelse og trygghet i møte med verden rundt dem.

Etikk, religion og filosofi
- Vi undrer oss sammen med barna og snakker om mangfold, familieformer og etnisitet. Vi markerer høytider som er representert i barnegruppen.

Målet er å bygge verdier, respekt og forståelse, og forebygge mobbing.

Nærmiljø og samfunn
- Barna blir kjent med seg selv, familien og nærmiljøet. Vi markerer dager som Samenes nasjonaldag og deltar i Ruskenaksjonen. Vi ønsker å gi barna forståelse for ulike familieformer og verdien av toleranse og fellesskap.
- Vi arbeider med de forskjellige fagområda gjennom hele året med spesielt fokus på et eller to fagområder i løpet av en kortere periode.
- Gjennom året deltar barna i generasjonssang sammen med beboerne ved Skarbøvik sykehjem. Samlingene gir barn og eldre mulighet til å møtes gjennom sang, musikk og fellesskap, og bidrar til å skape gode relasjoner på tvers av generasjoner. Barna får erfaring med å vise omsorg, respekt og inkludering, samtidig som de blir kjent med mennesker og tilbud i nærmiljøet. Generasjonssang styrker tilhørigheten til lokalsamfunnet og gir verdifulle opplevelser for både barn og eldre.

Årshjul for Skarbøvik barnehage

August: Tilvenning, bli kjent med hverandre og barnehagen.

September/oktober: Høst, grønnsaker, brannvern, miljøuker og trygg trafikk.

November/desember: Juleforberedelser og tradisjoner.

Januar/februar: Bybrann, vinter, Samenes nasjonaldag, karneval og fisk.

Mars: Barnehagedagen, Påskeforberedelser, miljøuker.

April, mai: Vår, 17. mai

Juni: St. Hans, sommeravslutning, besøksdager for nye barn.

Juli: Sommerferie.

Viktige datoer i årshjul

Lucia fest: **Fredag 11. desember**
Kl. 15.00 – 16.00 for foreldre.
Kl. 11.00 på Skarbøvik sjukeheim for barna.

Nissefest: Torsdag 17. desember.

Samenes nasjonaldag: Fredag 5. februar

Karneval: Torsdag 11. februar.

Mai: Vi går "prøve"17. mai-tog fredag 14. mai.

Sommerfest: Mellom 10. – 20. juni.

Juni: Onsdag 23. juni, St. Hans moro på Skarbøvik sjukeheim og i barnehagen med 3 flotte brudepar i spissen.

OBS! Kan bli endringer!

Barnehagerute

DATO	AKTIVITETER	
1. august	**Barnehageåret starter**	
14. august	**Planleggingsdag**	**Barnehagen er stengt**
Oktober, uke 41	**Høstferie i skolene**	
27. november	**Planleggingsdag**	**Barnehagen er stengt**
Desember	**Barnehagene er stengt julaften og nyttårsaften, og ifølge gjeldende vedtekter kan barnehagen bli stengt i romjulen dersom det er færre enn 20% av plassene som benyttes, basert på kartlegging av behov.**	
12. februar Uke 8	**Planleggingsdag** **Vinterferie i skolene**	**Barnehagen er stengt**
12. februar **Uke 8**	**Planleggingsdag** **Vinterferie i skolene**	**Barnehagen er stengt**
24. mars	**Påske**	**Barnehagene stenger kl. 12.00, onsdag 24. mars i påskeuken. Barnehagene åpner tirsdag 30. mars etter påske.**
7. mai	**Planleggingsdag**	**Barnehagen er stengt**
12. juni	**Planleggingsdag**	**Barnehagen er stengt**
Juli	**Uke 27, 28 og 29** 05.07-25.07	**Feriestengt***

Ferielukkede barnehager uke 27, 28 og 29; fra 05.07.27 til 25.07.27
Etter gjeldende vedtekter skal kommunale barnehager stenge tre uker om sommeren, som hovedregel de tre siste ukene i juli. Hvilke uker som er stengt skal fremgå av barnehageruten.

Alle barn må ta ut fire uker ferie i tidsrommet 15.06.-14.08. I forbindelse med jul og påske skal barnehagen kartlegge behovet for å kunne gjøre lokal tilpasning i åpningstid. Dersom kartleggingen viser at færre enn 20% av plassene benyttes, vil barnehagen bli stengt. Barn som skal starte på skolen eller av annen grunn ikke skal gå i barnehagen det kommende barnehageåret må avvikle all ferie innen 31.07.27.

Barnehagene har 5 studie- og planleggingsdager i løpet av et barnehageår.
Studiedager er fellesdager for flere barnehager i kommunen.

Kontaktinformasjon
Skarbøvika barnehage
Harhauggt. 42,
6006 Ålesund

Telefonnummer
Kontor: 955 54 247

Avd. Pila: 475 17 042

Avd. Sukkertoppen: 475 16 643

Avdeling Lilletoppen: 475 16 040

Styrer: Terje Wille Vestre
Telefon: 955 54 247
E-post: terje.wille.vestre@alesund.kommune.no

Virksomhetsleder: Haldis Gundersen
Telefon: 911 51 580
E-post: haldis.iren.gundersen@alesund.kommune.no

www.alesund.kommune.no

Kilder

Rammeplan for barnehagen: https://bit.ly/2RIoJJp

Lov om barnehager: Lov om barnehager (barnehageloven) - Lovdata

Stortingsmelding nr 6: www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/

FN`s berekraftsmål: www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal

Barnekonvensjonen: www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Barnekonvensjonen